

Nederlands op

METHODE NEDERLANDS VOOR HOOGOPGELEIDE

niveau

ANDERSTALIGEN

BERNA DE BOER EN RONALD OHLSEN

uitgeverij
coutinho

Website

Bij dit boek hoort een website: www.coutinho.nl/nederlandsopniveau.

Ga naar deze website en log in met je Coutinho-account. Activeer vervolgens de onderstaande code. Hierna heb je onbeperkt exclusieve toegang tot de website.

Nederlands op niveau

Methode Nederlands voor hoogopgeleide anderstaligen

Berna de Boer
Ronald Ohlsen

Tweede, herziene druk

uitgeverij | C
coutinho

bussum 2015

Voorwoord

Naar aanleiding van het succes van de eerste uitgave van *Nederlands op niveau* (2007) vroeg Uitgeverij Coutinho ons om te komen met een nieuwe, geheel herziene editie. Daarmee ontstond voor ons de welkome mogelijkheid om de methode te actualiseren en de verbeteren op basis van de ervaringen die met de eerste editie in de afgelopen zeven jaar zijn opgedaan. Het boek dat nu voor u ligt is het resultaat van een grondige herziening waarin het goede behouden is gebleven.

Nederlands op niveau is een methode voor hoogopgeleide anderstaligen die in staat zijn te luisteren, lezen, schrijven en spreken op B1-niveau in termen van het Europees Referentiekader. De nieuwe uitgave biedt taalleerders de mogelijkheid om hun woordenschat uit te breiden met frequente woorden die betrekking hebben op actuele thema's en stimuleert hen om hun taalvaardigheid te verbeteren aan de hand van praktische grammaticale aanwijzingen. Interessante teksten, uitdagende oefeningen en heldere toelichtingen zorgen voor een grote variatie in de stof en brengen de taalleerder op een didactisch onderbouwde wijze van B1- naar B2-niveau. Dat maakt dat deze methode onder meer zeer geschikt is als voorbereiding op het Staatsexamen NT2 II. Voor hen die het boek met dat doel willen gebruiken zijn er dan ook specifieke examenopdrachten opgenomen.

Nederlands op niveau is opnieuw ontwikkeld in de praktijk. Al het materiaal is, voordat het werd opgenomen, meerdere malen uitgeprobeerd in cursussen gegeven aan het Talencentrum van de Rijksuniversiteit Groningen. Wij bedanken de docenten die bereid waren om delen van proefversies te integreren in hun lessen en stellen hun constructief commentaar bijzonder op prijs. Tevens gaat onze dank uit naar de vele cursisten die blij gaven van hun enthousiasme over de methode en die ons suggesties voor verbetering aan de hand hebben gedaan.

Ook bedanken wij de leden van de externe klankbordgroep die feedback hebben gegeven op de opzet van het boek en zo aan verbetering hebben bijgedragen.

Een speciale vermelding verdienen onze collega's Margaret van der Kamp en Birgit Lijmbach, die meegedacht hebben, materiaal hebben uitgeprobeerd en opdrachten hebben gemaakt. Zonder het vertrouwen en de medewerking van Anje Dijk, directeur van het Talencentrum van de Rijksuniversiteit Groningen, was het niet mogelijk geweest dit boek te schrijven.

Ten slotte hopen we dat er iets van het plezier waarmee we aan dit boek hebben gewerkt zichtbaar is geworden in het resultaat, opdat het in de les NT2 voor docenten én cursisten zal gaan fungeren als een aangename basis voor vele uren boeiend en effectief taalonderwijs.

Berna de Boer & Ronald Ohlsen,
februari 2015

Website

www.coutinho.nl/nederlandsopniveau

Bij dit boek hoort een website. Daarop vind je bij elk hoofdstuk

- **luisteren** links naar de beeldfragmenten bij de luisteroefeningen en ingesproken leesteksten, liedjes, vocabulaire, spreek- en luisteroefeningen en kaderteksten;
- **oefenen** digitale oefeningen voor het oefenen van grammatica, preposities, onregelmatige werkwoorden en vocabulaire, en bij de eerste hoofdstukken ook oefeningen voor verstavaardigheid;
- **links** links naar websites en beeldfragmenten waarnaar verwezen wordt in de opdrachten.

Verder kun je bij het onderdeel [Stex](#) verder oefenen voor het Staatsexamen. Je vindt daar extra lees-, luister-, schrijf- en spreekopdrachten die lijken op de opdrachten uit het Staatsexamen. Ook feedback op de foutieve antwoordalternatieven vind je daar, evenals beoordelingsmodellen voor schrijven en spreken.

Daarnaast vind je er woordenlijsten, een grammaticaoverzicht en links naar handige websites voor autonoom leren.

Docenten kunnen via de website een handleiding aanvragen met kopieerbladen, transcripties van de beeldfragmenten en een toetsenbank.

Inhoud

Beste cursist | 17

Hoofdstuk 1 Positief | 21

Positieve eigenschappen | 21

Conjuncties en adverbia (1) | 22

Opdrachten | 22

Taalbiografie | 24

Geschiedenis: Willem van Oranje | 24

Vertel over je held | 25

Vocabulaire vooraf | 25

Complimentendag | 26

Opdracht | 27

Vocabulaire | 28

Opdrachten | 29

Kader: Complimenten geven | 31

Jij bent echt goed bezig | 32

Wat zie je er leuk uit | 33

Positief lied | 33

Andere tijden | 34

Zing, vecht, huil, knippen in de voedselbank | 35

Tip: Vocabulaire | 35

Zonnig de herfst in | 36

Opdracht | 37

Vocabulaire | 39

Opdrachten | 41

Happy news | 43

Conjuncties en adverbia (2) | 43

Opdrachten | 43

Toen en nu | 45

Hoe gaat het met het imago van Nederland? | 46

Wat zeg je dan? (Blijf positief) | 47

Ooit nog wel eens... (zou – zouden) | 47

Opdracht | 48

Tip: **Structuurwoorden** | 48

Je ideale toekomst | 49

Preposities | 49

Onregelmatige werkwoorden | 51

Vocabulairelijst | 52

Reflectie | 54

2 **Sociaal** | 55

Ik-leving | 55

Social talk | 55

Lekker dat zonnetje zo | 56

Verkeersregels | 57

Geschiedenis: **De fiets** | 57

Vocabulaire vooraf | 57

Fietsetiquette: hoe hoort het eigenlijk? | 58

Opdracht | 60

Vocabulaire | 61

Opdrachten | 63

Passivum | 65

Opdrachten | 66

Het en er in passieve zinnen | 68

Spring maar achterop | 68

Schelden en vloeken | 68

Kader: **Heftig reageren** | 69

Reageren op gedrag | 69

Beste Berna en Ronald | 70

Vocabulaire vooraf | 70

Altijd en overal online, want zonder wifi geen leven | 71

Opdracht | 73

Vocabulaire | 74

Opdrachten | 76

	Passivum met modale werkwoorden 78
	Opdrachten 79
	Goed geregeld 80
	Vocabulaire vooraf 80
	Vrijwilligerswerk 81
	Samenvatten 82
	Asociaal? 82
	Vrijwilligerswerk 83
 	De sollicitatiebrief 83
	Kader: Over aapjes schrijven mag, standaardzinnen niet 83
	Kader: Voorbeeldbrief 85
	Kader: De sollicitatiebrief 86
	Kader: Het sollicitatiegesprek 87
	Het sollicitatiegesprek 87
	Een woord van dank 88
	Wat gaan we doen? (zou – zouden) 88
	Opdracht 89
	Tip: Woordwolken 90
	Spreken met woordwolken 90
	Party & taal 90
	Preposities 90
	Onregelmatige werkwoorden 92
	Vocabulairelijst 93
	Reflectie 95

3 Progressief | 97

	Korte film 97
	Vocabulaire vooraf 97
	Cor Vos: alles fiftyfifty is zo makkelijk nog niet 98
	Opdracht 101
	Vocabulaire 102
	Opdrachten 104
	Mannen en vrouwen 106
	Een zinvolle dag 106
	Het gebruik van <i>er</i> (1) 107

	Opdrachten 108
	Vocabulaire vooraf 113
	Bonte vrouwen 113
	Tip: Woordbetekenis afleiden 113
	Geschiedenis: Calvin 114
	Calvinisme 114
	Kader: Een oordeel geven 116
	Positieve en negatieve reacties 116
	Waarom een tatoeage? (1) 116
	Waarom een tatoeage? (2) 117
	Vocabulaire vooraf 117
	'Als Rihanna een Dali-snor onder haar neus getatoeëerd wil hebben, dan zet ik die' 117
	Opdracht 120
	Tatoeages vind ik ... 120
	Vocabulaire 120
	Opdrachten 121
	Het gebruik van <i>er</i> (2) 125
	Opdrachten 125
	Het Jongerenlagerhuisdebat 127
	Kader: Meerdere argumenten 128
	Stellingen 129
	Essay 130
	Oeps! Vergeten! (zou – zouden) 130
	Opdracht 131
	Preposities 132
	Onregelmatige werkwoorden 133
	Taalbiografie 133
	Vocabulairelijst 134
	Reflectie 135

4 (Inter)nationaal | 137

	Op de kaart 137
	Typisch Nederlands 137
	Schooltypes 140

Vocabulaire vooraf | 140

Integreren is een achterhaald concept | 141

Opdracht | 144

Integreren | 145

Vocabulaire | 145

Opdrachten | 145/148

Grammatica: [Werkwoordstijden \(1\)](#) | 151/152/154

Opdrachten | 150/151/153

Vertel! | 154

Kader: [Figuren beschrijven](#) | 155

[Figuren beschrijven \(1\)](#) | 157

[Figuren beschrijven \(2\)](#) | 158

[Figuren beschrijven \(3\)](#) | 159

[Spreek Nederlands met mij](#) | 160

[Buitenlandse expat wil Nederlands spreken](#) | 160

Vocabulaire vooraf | 162

[Tekst A: Engels spreken op school of werk, is dat de toekomst?](#) | 162

[Tekst B: In het Engels vloeken lukt beter dan spreken](#) | 164

Opdracht | 165

[Nederlands of Engels?](#) | 166

Vocabulaire | 166

Opdrachten | 168

[Placemat](#) | 169

Kader: [Leenwoorden gebruiken](#) | 169

[Heb ik iets van je geleend?](#) | 170

Geschiedenis: [Uitgeleend](#) | 170

[De avond van de korte film](#) | 171

[Amstel](#) | 171

[Werkwoordstijden \(2\)](#) | 171/173

Opdrachten | 172/173

[Verslag](#) | 174

[Ik vertrek](#) | 175

[Een slecht hotel](#) | 176

[Een klacht](#) | 177

[Twee hotels](#) | 177

Hoe het verderging | 178

Met mij gaat het goed | 179

Als ik jou was | 180

Hoe zou dat zijn? (zou – zouden) | 180

Opdracht | 182

Tip: Als ik jou was ... | 182

Wat zou jij doen? | 182

Party & taal | 183

Staatsexamen deel 1 en 2 | 183

Preposities | 185

Onregelmatige werkwoorden | 186

Vocabulairelijst | 187

Reflectie | 189

5

Creatief | 191

Creatief | 191

Vocabulaire vooraf | 191

Goede reclame onderdrijft | 192

Opdracht | 195

Vocabulaire | 196

Opdrachten | 198

Nederlandse televisie | 200

Overtuigende communicatie | 201

Rozengeur en maneschijn | 202

Tip: Spelling | 202

Reclamecampagne | 203

Kader: 'Alles van Richard Brautigan is grappig' | 203

Mijn mooiste boek | 204

Het relatief pronomen | 204

Opdrachten | 206

Uitvindingen | 208

Presentatie | 209

Een beroemd persoon | 209

Geschiedenis: Vincent | 209

Rotterdam designprijs | 210

Voorwerpen beschrijven | 210

Tip: Object Writing | 211

Plastic tas | 211

Vocabulaire vooraf | 212

Het diner is meer een hutspot van gedachtes dan een smakelijk geheel | 212

Opdracht | 215

Vocabulaire | 216

Opdrachten | 217

Recensie | 218

Apenkooien | 218

Jobstijding | 219

Kader: Chattaal | 219

Chattaal | 219

Echt waar? (zou – zouden) | 220

Opdracht | 221

Staatsexamen deel 1 en 2 | 222

Preposities | 224

Onregelmatige werkwoorden | 224

Taalbiografie | 225

Vocabulairelijst | 226

Reflectie | 228

6 Duurzaam | 229

Energie besparen | 229

Boerderijen met zeewier | 229

Vocabulaire vooraf | 230

Britse fietsimmigrant over Nederland | 231

Opdracht | 234

Vocabulaire | 235

Opdrachten | 236

Het voornaamwoordelijk bijwoord | 239/240

Opdrachten | 238/239/240

Greenwheels | 242

Toogethr | 243

Heb jij genoeg aan de aardbol? | 244

	Goed idee! Dank je. (zou – zouden) 244
	Opdracht 245
	Duurzaam trouwen 246
	Wubbo Ockels: Ruimteschip Aarde 246
	Diagnose Homo sapiens 247
	Kader: Diagnose Home Sapiens 248
	Duurzame woning 248
	Duurzame huid voor rijtjeshuis 249
	Opdrachten 248/251
	Vocabulaire 252
	Opdrachten 254
	Onderhandelen 255
	Zonnepanelen monteren 255
	Scheidbare werkwoorden met prepositie 256
	Opdrachten 256/257
	Geschiedenis: Molens 258
	Tegen windmolens vechten 258
	Staatsexamen deel 1 en 2 259
	Preposities 261
	Onregelmatige werkwoorden 261
	Vocabulairelijst 262
	Reflectie 263
Bijlage 1a	Checklist B1 265
Bijlage 1b	Checklist B2 268
Bijlage 2a	Onregelmatige werkwoorden – bekend en nieuw 271
Bijlage 2b	Onregelmatige werkwoorden – alfabetisch 277
Bijlage 3	Correctiemodel voor schrijfopdrachten 283
Bijlage 4	Grammaticaregels 284
Bijlage 5	Antwoorden 294
Bijlage 6	Werkwoorden met preposities 306
Bijlage 7	Register 308

Beste cursist,

Voor je ligt *Nederlands op niveau*. Met *Nederlands op niveau* leer je op een actieve en creatieve manier Nederlands. We vinden het belangrijk dat je het boek goed kunt gebruiken. Daarom geven we je op deze bladzijden informatie over het boek en de pictogrammen, en krijg je een paar tips.

Dit is het pictogram voor **lezen**.

Het boek heeft zes hoofdstukken. In elk hoofdstuk vind je twee teksten met een vocabulairelijst. Je hoeft de teksten niet woord voor woord te begrijpen. Je hoeft dus niet ieder woord op te zoeken. Het gaat erom dat je de grote lijn begrijpt. Met behulp van de vragen bij de teksten kun je bepalen of je de grote lijn hebt begrepen.

De leesteksten en het bijbehorende vocabulaire zijn ook ingesproken. Je vindt ze op de website onder de knop 'luisteren'.

Dit is het pictogram voor **vocabulaire**.

Vocabulaire is heel belangrijk. Als je de 5000 meest frequente woorden kent, ken je circa 95% van de woorden in een B2-tekst. Daardoor lees en luister je gemakkelijker en sneller en zul je ook beter gaan spreken en schrijven. We hebben daarom bij de teksten vocabulairelijsten met voorbeeldzinnen en opdrachten (ook op de website) gemaakt. Ook hebben we hoogfrequente woorden geselecteerd. De frequentieklasse van de woorden staat aangegeven in de vocabulairelijst aan het eind van elk hoofdstuk en in het register. Je leert die woorden niet alleen te begrijpen, maar ook te gebruiken. Daarnaast bieden we bij teksten vocabulaire vooraf aan. Dit zijn woorden of uitdrukkingen die je niet actief hoeft te beheersen. Ze staan in de tekst aangegeven met een *.

Dit is het pictogram voor **spreken**.

Je leert Nederlands omdat je graag in het Nederlands wilt communiceren. Daarom vind je veel (functionele) spreekopdrachten in dit boek. De opdrachten sluiten onder meer aan bij het onderdeel Gesprekken voeren en Monologen uit het Europees Referentiekader op B2. Je doet deze opdrachten samen met je medecursisten. Gebruik bij de spreekopdrachten ook de woorden uit de vocabulairelijsten.

Dit is het pictogram voor **luisteren**.

Bij elk hoofdstuk vind je meerdere beeldfragmenten met vragen. Deze fragmenten hoef je niet volledig te begrijpen. Als je de vragen kunt beantwoorden, heb je in ieder geval het belangrijkste begrepen. Toch wil je soms ook weten wat er precies wordt gezegd. Je kunt zelfstandig het fragment nog een aantal keren beluisteren. Elke keer zul je meer begrijpen. Je kunt na het luisteren ook de uitgeschreven tekst van het fragment lezen. De fragmenten en de teksten vind je op de website onder de knop 'luisteren'.

Dit is het pictogram voor **schrijven**.

In elk hoofdstuk vind je functionele schrijfoopdrachten. De opdrachten sluiten onder meer aan bij het onderdeel Schrijfvaardigheid uit het Europees Referentiekader op B2.

Gebruik de vocabulairelijsten als je een tekst schrijft.

Dit is het pictogram voor **grammatica**.

Je leert in dit boek hoe je de grammatica kunt gebruiken. In het boek krijg je vragen over zinnen met een bepaalde constructie of word je kennis geactiveerd. Zo ontdek je zelf de regels. Probeer bij spreek- en schrijfoopdrachten de grammatica regels te gebruiken die je hebt geleerd.

In het boek zijn ook **tips** opgenomen. We geven je hierbij informatie waarmee je je Nederlands zelfstandig kunt verbeteren, of informatie over het gebruik van strategieën.

In het boek zijn korte stukken tekst opgenomen die te maken hebben met de **Nederlandse geschiedenis en cultuur**. Taal en cultuur zijn met elkaar verweven. Je krijgt in de tekstjes achtergrondinformatie over bepaalde zaken die in het boek ter sprake komen.

Dit is het pictogram voor **staatsexamenopdrachten**. Aan het eind van het boek is het de bedoeling dat je niveau van het Nederlands zodanig is, dat je met succes kunt deelnemen aan het Staatsexamen NT2, programma II. Een aantal opdrachten die vergelijkbaar zijn met opdrachten van het staatsexamen zijn geïntegreerd in de hoofdstukken. Dat geldt vooral voor spreek- en schrijfoopdrachten.

Vanaf hoofdstuk 4 vind je aan het eind van het hoofdstuk expliciete examenopdrachten spreekvaardigheid. De opdrachten voor lezen, luisteren en schrijven staan op de website.

Dit is het pictogram voor de [website](#).

In de hoofdstukken wordt vaak naar de website verwezen omdat daar iets te vinden is wat je kunt gebruiken bij een opdracht. Denk bijvoorbeeld aan een link naar een beeldfragment of een ingesproken tekst.

Aan het einde van elk hoofdstuk zie je dit pictogram bij een verwijzing naar de website voor nog veel meer materiaal. Informatie hierover vind je op bladzijde 7.

We wensen je veel plezier met *Nederlands op niveau*!

Berna de Boer en Ronald Ohlsen

1

Positief

OPDRACHT 1 Positieve eigenschappen

- 1 Kies uit de onderstaande wolk de vijf eigenschappen die jij belangrijk vindt voor een partner.
- 2 Kies ook de vijf eigenschappen die volgens jou het meest op jezelf van toepassing zijn.
- 3 Werk in tweetallen. Vergelijk jullie lijstjes. Hebben jullie bij vraag 1 dezelfde positieve eigenschappen opgeschreven?
- 4 Bespreek samen waaróm je de keuzen bij vraag 1 hebt gemaakt. Leg ook uit waarom je denkt dat de eigenschappen die je bij vraag 2 opschreef, op jou van toepassing zijn.
- 5 Probeer nu te komen tot een top vijf van eigenschappen die jullie allebei belangrijk vinden voor een partner.

aardig ■ attent ■ behulpzaam ■ betrouwbaar ■ bescheiden ■ briljant ■
charmant ■ creatief ■ dapper ■ eerlijk ■ elegant ■ energiek ■ enthousiast ■ fantasierijk ■
filosofisch ■ flexibel ■ galant ■ gastvrij ■ gedreven ■ geduldig ■ gemotiveerd ■ geniaal ■
getalenteerd ■ gevoelig ■ gewetensvol ■ gezagsgetrouw ■ gezellig ■ goedhartig ■ grappig ■
handig ■ heroïsch ■ humoristisch ■ idealistisch ■ inspirerend ■ intelligent ■ interessant ■
inventief ■ knuffelbaar ■ krachtig ■ leergierig ■ lenig ■ leuk ■ lief ■ modern ■ moedig ■ netjes ■
normaal ■ nuchter ■ ondernemend ■ ondeugend ■ openhartig ■ optimistisch ■ passievol ■
populair ■ poëtisch ■ pragmatisch ■ progressief ■ realistisch ■ respectvol ■ romantisch ■
ruimdenkend ■ rustig ■ schattig ■ sensueel ■ slim ■ smaakvol ■ sociaal ■ spiritueel ■ stijlvol ■
stoer ■ sympathiek ■ tactisch ■ tolerant ■ trots ■ trouw ■ vastberaden ■
verantwoordelijk ■ vergevensgezind ■ verleidelijk ■ verstandig ■ vitaal ■
vriendelijk ■ vrijgevig ■ warm ■ welgemanierd ■ wijs ■
zacht ■ zelfbewust ■ zelfstandig ■ zorgzaam

Grammatica – conjuncties en adverbia (1)

Werk in groepjes van drie. Vertel aan elkaar wat je weet over:

- de woordvolgorde in een zin als *Ik vind hem heel sympathiek.*
- de woordvolgorde in een zin als *Daarom is het een effectieve maatregel.*
- de woordvolgorde in een zin als *Het is een aantrekkelijke baan, maar je moet wel flexibel zijn.*
- de woordvolgorde in een zin als *Je moet hard werken, als je succesvol wilt zijn.*
- de woordvolgorde in een zin als *Als je succesvol wilt zijn, moet je hard werken.*
- de woordvolgorde in een zin als *Ik weet niet hoe laat hij morgen komt.*

OPDRACHT 2

Werk in tweetallen. Beantwoord de volgende vragen en begin zoals aangegeven.

1 Is hij een gemotiveerde leerling?	Ja, hij is een gemotiveerde leerling, want ...
2 Wanneer is iemand romantisch?	Iemand is romantisch als ...
3 Vind je haar aantrekkelijk?	Ja (ik vind haar aantrekkelijk), hoewel ...
4 Waarom vind je hem sympathiek?	(Ik vind hem sympathiek), omdat ...
5 In welke situatie ben jij romantisch?	(Ik ben romantisch) wanneer ...
6 Zijn Nederlanders altijd nuchter?	Ja, tenzij ...
7 Wanneer was je trots op jezelf?	Toen ...
8 Is ze een aardige docent?	Ja, maar ...
9 Is hij een getalenteerd persoon?	Ik weet niet of ...
10 Ben jij leergierig?	Zolang ...

OPDRACHT 3

Vul het juiste woord in.

- 1 Kies tussen *omdat* en *daarom*.
 - a Ze heeft goede studieresultaten, _____ ze heel slim is.
 - b Ze is heel slim. _____ heeft ze goede studieresultaten.
- 2 Kies tussen *doordat* en *daardoor*.
 - a Er was een stroomstoring. _____ hadden we een half uur geen elektriciteit.

b We hadden een half uur geen elektriciteit, _____ er een stroomstoring was.

3 Kies tussen *voordat* en *daarvoor*.

a Je stapt de trein in. _____ moet je eerst inchecken.

b Je moet eerst inchecken, _____ je de trein instapt.

4 Kies tussen *nadat* en *daarna*.

a De kamer was heel netjes, _____ we alles hadden opgeruimd.

b We hadden de kamer opgeruimd. _____ was hij heel netjes.

OPDRACHT 4

Vergelijk het linkerrijtje met het rechterrijtje.

omdat	en	daarom
doordat	en	daardoor
voordat	en	daarvoor
nadat	en	daarna

Wat kun je zeggen over:

- de woordvolgorde van de zin;
- de betekenis;
- de volgorde van de informatie?

Maak nu zelf zinnen met de bovenstaande woorden zodat de verschillen in woordvolgorde duidelijk worden.

Taalbiografie

Je bent aan het begin van een nieuw boek. Je spreekt behoorlijk Nederlands. Is je niveau ongeveer B1 van het Europees Referentiekader? Vul de Checklist B1 in (bijlage 1a).

Welke punten uit de checklist vind je nog moeilijk? Kies drie dingen. Dit zijn je focuspunten.

Hoe leer je een taal en wat is jouw ervaring met het leren van een taal? Schrijf een tekst. Geef in die tekst antwoord op de volgende vragen:

- Wat is je moedertaal?
- Welke andere talen spreek je en hoe goed? Hoe heb je die talen geleerd?
- Leer je makkelijk een nieuwe taal?
- Heb je plezier in taal of heb je er een hekel aan?
- Wat vind je leuk, moeilijk, grappig, vervelend aan taal?
- En wat vind je van het Nederlands? Welke onderdelen zijn lastig of juist leuk?
- Wat helpt jou om een taal te verwerven?
- Wat wil je in deze cursus leren?
- Wat zijn je focuspunten uit de checklist? Hoe ga je ze verbeteren?

Willem van Oranje

Waarom is de kleur oranje toch zo populair in Nederland? Dat heeft te maken met de naam van een van de grootste helden uit de Nederlandse geschiedenis: Willem van Oranje (1533-1584). Het gebied dat nu Nederland heet, hoorde in de zestiende eeuw bij het Spaanse Rijk. Dat rijk besloeg een groot gedeelte van Europa en werd bestuurd door Filips II. Hij eiste dat alle inwoners rooms-katholiek werden. In de gebieden ten noorden van Brussel woonden veel protestanten. Zij kwamen in opstand en begonnen een oorlog die tachtig jaar duurde en eindigde met de erkenning van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. De

leider van de opstand was Willem van Oranje. Hij werd tijdens de oorlog vermoord. Hij wordt ook wel de Vader des Vaderlands genoemd.

OPDRACHT 5 Vertel over je held

Bereid een presentatie van twee minuten voor over iemand die je beschouwt als jouw held. Het mag iemand zijn die beroemd is in de hele wereld, maar het mag ook iemand zijn die vooral in je geboorteland bekend is. Eventueel mag je iets vertellen over een familielid dat je heel dierbaar is. Je moet in alle gevallen vertellen:

- wie deze persoon is;
- waarom deze persoon zo belangrijk is;
- waarom deze persoon zo belangrijk is voor jou.

Neem je presentatie op op een voicerecorder of smartphone. Beoordeel thuis je presentatie. Gebruik daarvoor het beoordelingsformulier dat je van je docent krijgt.

OPDRACHT 6 Vocabulaire vooraf

Vocabulaire vooraf hoef je niet actief te beheersen. De woorden staan in de tekst erna aangegeven met een *.

Combineer het idiomatisch taalgebruik in het linkerrijtje met de betekenis in het rechterrijtje.

1 ergens van opkijken	a het grootste compliment dat gegeven wordt
2 het positiefste wat ervan af kan	b iets niet onderschatten
3 iets niet uitvlakken	c verbaasd zijn over iets

Complimentendag

Paulien Cornelisse

5 Vandaag is het Complimentendag. Nou is elke dag wel een dag van iets. Sinds 'het jaar van de aardappel' kijk ik nergens meer van op*. Maar goed, de dag van de complimenten. Die bestaat sinds 2003, 10 geldt wereldwijd, maar is begonnen in Nederland. We hadden het nodig, denk ik.

15 Nederlanders zijn van nature niet snel geneigd elkaar te complimenteren. 'Lekker bezig!' is zo'n beetje het positiefste wat ervan af kan*. En dat wordt eigenlijk ook al vaker 20 ironisch dan niet-ironisch gebruikt.

In andere landen kunnen ze het beter. In Amerika natuurlijk, waar het redelijk normaal is om elkaar 25 op dagelijkse basis toe te roepen: 'You are absolutely amazing!' Maar vlak ook de Japanners niet uit*. Die verheffen zo af en toe een (nog levende) persoon tot cultureel 30 erfgoed. Dat zie ik in Nederland nog in geen duizend jaar gebeuren. (En wie moet je dan kiezen? Rem Koolhaas? Freek de Jonge?)

35 Complimenten geven kan ook best moeilijk zijn. Iedereen heeft natuurlijk ervaring met het ontvangen van een 'beledigend compliment': 'Leuk dat je zo lekker

40 zelfverzekerd in het leven staat ondanks je overgewicht!' Beledigende complimenten worden meestal gegeven door feeksachtige vrouwen. Maar stel je 45 voor dat je per ongeluk een beledigend compliment maakt! (Uit mijn beginperiode als cabaretier, een enthousiaste vrouw komt op mij af en zegt: 'Leuk! Je moet aan cabaret gaan doen.' Ik: 'Maar dit was al cabaret'.)

Misschien is het geven van complimenten voor Nederlanders wel 55 extra moeilijk, omdat er haast altijd een hiërarchie mee wordt gesugereerd. Een beetje landheer-ten-gen-butler-achtig: 'Zo James, de rozen staan er weer keurig bij.' 60 Degene die het compliment geeft, beweert impliciet dat hij er iets over te zeggen heeft.

Aan de andere kant kan een 65 compliment ook juist iets ondergeschikts, iets kruiperigs hebben: 'Zó gaaf dat je meedoet aan de talentenjacht! Dat zou ik echt never durven. Never.'

70 Nederlanders zijn natuurlijk ook maar mensen, en daarom zijn ze soms bazig en soms kruiperig. Maar toegeven dat dit soort hiërarchieën er zijn – dat is niet Nederlands.

Uit: NRC Handelsblad, 5 maart 2013

*Zie de vocabulaire vooraf in opdracht 7.

OPDRACHT 7 Complimentendag

Lees de tekst en beantwoord de volgende vragen.

1 Wat voor soort tekst is dit?

- ☐ a een nieuwsbericht
- ☐ b een column
- ☐ c een onderzoeksverslag

2 Wat zijn 'feeksachtige vrouwen'? En wat is 'kruiperig'?

3 Paulien Cornelisse schrijft duidelijk vanuit Nederlands perspectief. Is jou iets opgevallen aan de Nederlandse manier van complimenteren als je deze vergelijkt met de manier die jij gewend bent in je eigen taal?

4 Waar word je graag mee gecompimenteerd?

5 Geef je zelf wel eens een compliment aan iemand? Waarom wel/niet?

Uit: Dagblad van het Noorden, 1 maart 2014; toosenhenk.nl; © Paul Kusters

Vocabulaire

van nature (r. 15)

Mensen zijn van nature optimistisch. Ondanks negatieve gebeurtenissen houden ze een positieve kijk op de wereld.

neigen / de neiging (r. 16)

Mensen die van rust en stilte houden, zijn niet geneigd om naar grote dance-evenementen te gaan. Ze vermijden de drukte en hebben de neiging om thuis te blijven.

redelijk (r. 24)

- 1 Ik vond het examen moeilijk, maar het resultaat was redelijk. Ik ben tevreden met de 7 die ik heb gekregen.
- 2 Het is niet koud, maar het waait redelijk hard. Dat maakt het minder aangenaam.

beledigen / de belediging (r. 38)

Onze buurvrouw voelde zich beledigd toen ik vroeg of ze hulp nodig had bij het schoonmaken van haar ramen. Ze zei dat ze dat heel goed zelf kon doen, maar dat ze het de laatste tijd te druk had gehad.

suggereren / de suggestie (r. 56/57)

Reclames suggereren vaak dat je heel gelukkig zult worden als je een bepaald product koopt. Iedereen weet wel dat dat onzin is, maar toch blijven ze zulke reclames maken.

keurig (r. 59)

- Heb je opgeruimd? Je kamer ziet er echt weer keurig uit!
- Hij ziet er altijd keurig uit met zijn gestreken overhemden.

beweren / de bewering (r. 61)

Johan beweert dat hij alle romans van Dostojevski heeft gelezen, maar dat geloof ik niet. Hij zegt wel vaker dingen die je niet zo serieus moet nemen.

ondergeschikt (r. 65/66)

In de negentiende eeuw beschouwde men in Nederland de vrouw als ondergeschikt aan de man. Daarom hadden vrouwen bijvoorbeeld geen stemrecht.

gaaf (r. 67)

- 1 Gaaf dat je een prijs hebt gewonnen en dat je nu naar het concert mag gaan.
- 2 Mijn buurvrouw is 75 jaar, maar ze ziet er nog goed uit. Ze heeft een heel gave huid, helemaal glad zonder vlekken.

toegeven (aan) (gaf toe, toegegeven) (r. 74)

- 1 Geef nou maar toe dat je ook weleens iets onaardigs tegen je ouders hebt gezegd. Niemand is perfect.
- 2 Als ik drop zie, dan moet ik een dropje eten. Ik moet daar gewoon aan toegeven.

OPDRACHT 8

Kies het meest logische woord.

- 1 De ober van het viersterrenrestaurant reageerde nogal **beledigd** / **ondergeschikt** toen ze hem een fooi van vijftig cent gaven.
- 2 De dief wilde op het politiebureau niet **toegeven** / **neigen** dat hij de tas van die vrouw had gestolen.
- 3 Je hebt je schrijfopdracht **gaaf** / **keurig** op tijd ingeleverd en daarom krijg je een bonuspunt.
- 4 Honden zijn **redelijk** / **van nature** mensenvrienden, maar als ze als puppy veel gepest worden, kunnen ze ook heel agressief worden.
- 5 Zonder het expliciet te zeggen **beweerde** / **suggereerde** de voetballer dat hij een aanbod had gekregen van een andere club.

OPDRACHT 9

Herschrijf de volgende zinnen op zo'n manier dat de betekenis ongeveer dezelfde blijft. Gebruik daarbij woorden uit het vocabulaire.

Voorbeeld:

Ik voel er het meeste voor om de goedkoopste mogelijkheid te kiezen.

Ik ben geneigd om de goedkoopste mogelijkheid te kiezen.

- 1 De professor **reageerde boos** toen de student hem tijdens het college onderbrak met de mededeling dat hij een vergissing maakte.

- 2 Voor de vakantie **zei** hij dat hij precies wist hoeveel geld we nog hadden.
-
-
- 3 Het is **fantastisch** dat je gewonnen hebt, maar wat heb je eigenlijk gewonnen?
-
-
- 4 Op zondag moesten we altijd met **netjes** gekamde haren in het park wandelen.
-
-
- 5 Ik ben **in wezen** niet zo'n angstig iemand, maar als het onweert, word ik altijd vreselijk bang.
-
-
- 6 Het belang van de provincie is **minder belangrijk dan** het belang van het Rijk.
-
-
- 7 De directeur van de speelgoedfabriek had een **best wel** dure auto.
-
-
- 8 De politicus **deed net alsof** zijn partij oplossingen had voor alle problemen.
-
-
- 9 Vertel maar **eerlijk** dat jij die reep chocola helemaal alleen hebt opgegeten.
-
-

10 Hij wil zich vaak overal mee bemoeien.

OPDRACHT 10

Werk in tweetallen. Reageer op de vragen of zinnen met het woord tussen haakjes.

- 1 Wat zei jouw broer over het aantal doelpunten dat hij heeft gemaakt? (beweren)
- 2 Waar ben jij goed in? (redelijk)
- 3 Waarom mag Herman van zijn ouders niet meer naar het casino? (neiging)
- 4 Ik bedoelde het als compliment, maar zo begreep zij het niet. (beledigen)
- 5 Hoe reageerde jouw zusje toen ze hoorde dat ze mee op reis mocht naar China? (gaaf)
- 6 Maak jij nooit fouten? (toegeven)
- 7 Uit het onderzoek bleek dat de vrouwen gemiddeld hoger scoorden dan de mannen. (suggereren)

Complimenten geven

Bijvoorbeeld:

Wat zie je er leuk uit!

Je ziet er goed uit!

Wat zit je haar leuk!

Wat heb je mooie schoenen aan!

Je zou echt niet zeggen dat jij al [leeftijd] bent!

Reacties:

Dank je.

Wat leuk dat je dat zegt.

Meen je dat nou?

Soms formuleren mensen zinnen die lijken op complimenten, maar die eigenlijk juist niet aardig bedoeld zijn. Dergelijke opmerkingen heten 'steken onder water'.

Bijvoorbeeld:

Wat een bijzondere schoenen. Echt heel apart.
Je hebt mooi gezongen. Ga vooral door met oefenen.
Heb je die trui zelf gebreid? Knap hoor!
Wat een gezellig kamertje.
Ben jij echt al zó oud?

Reacties:

Wat bedoel je daar precies mee?
Hoezo?

OPDRACHT 11 Jij bent echt goed bezig

Of een compliment ook werkelijk als compliment bedoeld is, hangt ook af van de intonatie. Luister naar de zinnen. Je hoort ze telkens twee keer. Geef aan wanneer de uitspraak positief bedoeld is en wanneer negatief.

		+	-
1	a Nou, leuk gedaan.	☐	☐
	b Nou, leuk gedaan.	☐	☐
2	a Ja, dat heb je goed voor elkaar.	☐	☐
	b Ja, dat heb je goed voor elkaar.	☐	☐
3	a Wat een goed idee.	☐	☐
	b Wat een goed idee.	☐	☐
4	a Het was een geweldige film.	☐	☐
	b Het was een geweldige film.	☐	☐
5	a Jij bent echt goed bezig.	☐	☐
	b Jij bent echt goed bezig.	☐	☐
6	a Nou, dat was weer een groot succes.	☐	☐
	b Nou, dat was weer een groot succes.	☐	☐